

ционенъ отдѣлъ — майсторски класове при Берлинската висша музикална школа. Изхождащъ отначало, до ор. 7 отъ Вагнера, Ш. се постепенно обособява и — въ камерната симфония и втория струненъ квар-

Арнолдъ Шойнбергъ

тетъ *fis-moll* — той създава една особена „новоромантика“, — следъ които, съ клавирнитѣ кжсове ор. 11, настъпва истинския Ш. — експресиониста. Външнитѣ белези на неговата изразна техника сж: употребба на квинтови интервали, линейно водене на мелодията, вертикално-хармонично разположение, предпочитане на дисонантни съчетания. Липса на една фиксирана тоналност, — сиречъ дохаждане до атоналност, поради което се отстранява и сжщинската каденция, и изравняване на понятията консонансъ и дисонансъ (за него тѣ съвсемъ не сж рѣзки противоположности) — сж сжщо характерни за Ш., чийто звукосъчетания се получаватъ отъ неговия хоризонталенъ начинъ на музикално мислене и представи. Безкаденцовиятъ атоналитетъ и полифоненъ заць — Ш. започва да употребява въ клавирнитѣ кжсове ор. 23, и ги провежда, съ още по-голяма настойчивостъ и

свобода, въ следващитѣ си творения. Творби: петъ пиеси, симфоническата поема „Пелееасъ и Мелизанда“ и Вариации — за оркестъръ, камерна симфония за 15 солови инструмента, три струнни квартета, сюита за 7 инструмента, серенада за кларинетъ, баскларинетъ, цигулка, китара, мандолина, виолончелъ и единъ низкъ гласъ, единъ духовъ квинтетъ; „Прояснена нощъ“, секстетъ за 2 цигулки, 2 виоли и 2 виолончела; клавирни кжсове: ор. 11, 19, 23, 33, една клавирна сюита, пѣсни за единъ гласъ съ пиано, ор. 14 и 15, и съ оркестъръ — ор. 8, „Гуре-лидеръ“ — за соли хоръ и оркестъръ; монодрама „Очакване“ — (една пѣвица е носителка на съдържанието), драмата съ музика „Щастливата ржка“, въ която Ш. постига експресионистичния сценично-музикаленъ идеалъ, „Лунно Пиеро“ — мелодрами, пѣсни за смѣсенъ хоръ, два хорални форшипила отъ Йох. Себ. Бахъ, преработени за голѣмъ оркестъръ; опера — „Отъ днесъ за утре“ (Франка) (М. 1930), „Съпроводна музика за една кино-сцена“ за малък оркестъръ съ пиано (въ дванадесеттонна система) — всичко до сега 35 опуса. Освенъ това, Ш. е авторъ и на единъ „Учебникъ по хармония“ — плодъ на неговата педагогическа и композиционна практика. Този учебникъ е единъ опитъ да се изложи полемично досегашната хармонична система.

Шолто, ит. *sciolti* — несвързано, свободно, непринудено (при изпълнението); 2) Означение на видъ шрихъ — голѣмо деташе, — движение на лжка при всѣка една нота.

Шопенъ, Фредерикъ Франсуа — Chopin, *Frédéric François* — единъ отъ най-бележититѣ клавирни виртуози и компонисти, роденъ 22 февр. 1810 въ Железова вола при Варшава, умр. 17 окт. 1849 въ Парижъ; бащата на Ш. е билъ французски преселникъ отъ Нанси, но, споредъ най-новитѣ и подробни изследвания — отъ полски произходъ, а майката — полска благородница, която дава и първитѣ уроци по пиано на гениалното дете, но скоро почувствувала се неподготвена да го ръководи по-нататкъ — го повѣрва на чеха Цвини, единъ отличенъ му-